

Slim sparen en plannen

niveau
8

Handleiding

Deze les **Slim sparen en plannen** gaat over kijken naar de toekomst. Je kunt straks geld nodig hebben omdat er iets kapot gaat of omdat je heel graag iets wilt hebben. Je kunt dan geld sparen of geld lenen. Wat zijn de verschillen en waar kies je voor? Ook wordt aandacht besteed aan verzekeren.

Snelstart

Deze geldles bestaat uit vaste en extra onderdelen.

Vast:

- Introductiefilmpje op geldlessen.nl
- Werkblad
- Eén groepsopdracht naar keuze

Extra:

- Tweede groepsopdracht
- Thuisvragen

Benodigheden

- Introductiefilmpje op geldlessen.nl
- Werkblad voor alle leerlingen (kopiëren)
- Potlood of pen voor alle leerlingen
- Voor de groepsopdrachten: casusbeschrijving en (reflectie)vragen voor het digibord op geldlessen.nl
- Tip: op geldlessen.nl staan twee filmpjes over Rens die goed aansluiten bij dit thema.

Sparen is niet voor iedereen vanzelfsprekend

Het kan zijn dat dit onderwerp voor sommige leerlingen gevoelig ligt. Het is dan ook voor deze les van belang om er niet vanuit te gaan dat ieder kind zakgeld ontvangt.

Lesbeschrijving

Introductie (10 minuten)

Bekijk het introductiefilmpje op het digibord en bespreek het filmpje met de leerlingen na. Hieronder staan voorbeeldvragen om de voorkennis van de leerlingen te activeren. Maak een keuze uit de vragen en stimuleer de leerlingen om met eigen ervaringen en ideeën te komen. Voor de introductie staat 10 minuten. Heb je meer tijd? Dan kun je gebruik maken van de verdiepende vraag.

Voorbeeldvragen

- Wie spaart er voor iets speciaals?
- Wie heeft er een reserve-spaarpotje voor onverwachte dingen?
- Waarom is sparen beter dan geld lenen?
- Hoe bepaal je of je een bepaalde verzekering nodig hebt? (Hoe groot is de kans dat iets gebeurt, wat kun je zelf doen om te voorkomen dat iets gebeurt, hoe groot is de schade – kun je dat zelf betalen of niet?)

Verdiepende vraag

- Bij verzekeringen betaal je soms geld voor iets dat (hopelijk) nooit gebeurt. Je betaalt bijvoorbeeld jarenlang voor een reisverzekering. Maar er gebeurt nooit wat. Sommige mensen dienen dan toch een claim in. Ze doen bijvoorbeeld alsof hun dure fototoestel is gestolen op vakantie, terwijl dat helemaal niet waar is. Dat heet fraude. Wat vind je daarvan? En wat zou er gebeuren als iedereen dat doet?

Kern (35-60 minuten)

De kern bestaat uit een werkblad, aangevuld met één of meer groepsopdrachten.

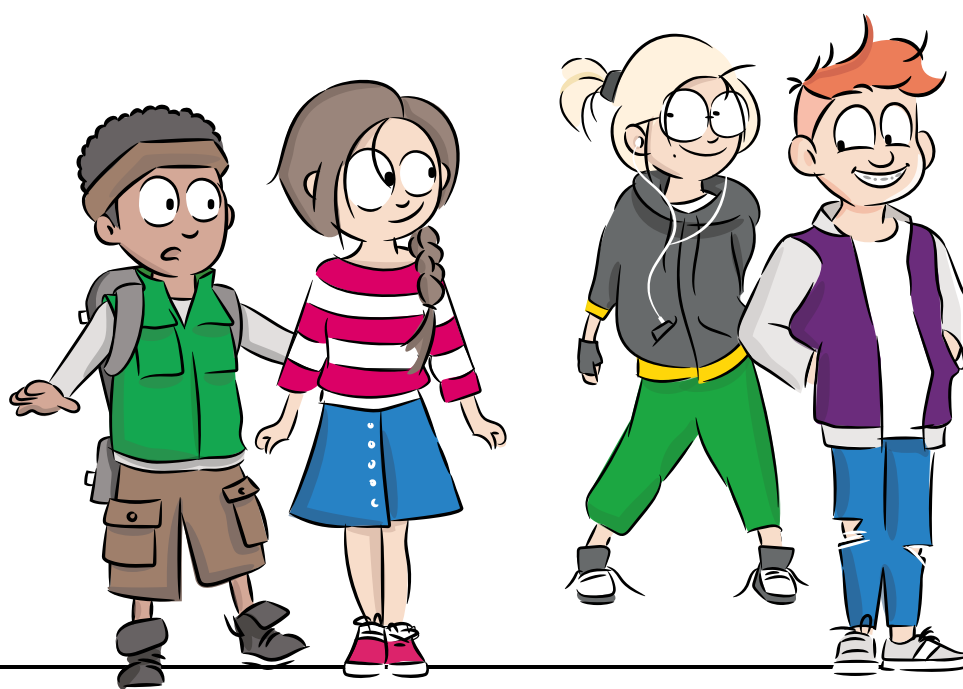
1. **Werkblad.** De leerlingen werken zelfstandig aan de opdrachten op het werkblad. Vervolgens bespreek je de opdrachten klassikaal.
2. **Groepsopdrachten.** Kies één of meer groepsopdrachten (zie verderop).

Tip: je kunt het werken met het werkblad en de groepsopdrachten ook afwisselen.

Antwoorden werkblad

Stimuleer bij elke opdracht dat de leerlingen hun antwoorden toelichten en op elkaar reageren.

- 1a. Eigen antwoord.
  - 1b. Bijvoorbeeld: extra beltegoed, nieuwe kleren, geld om in de pauze iets lekkers te kunnen kopen.
  - 1c. Eigen antwoord. Op geldlessen.nl vind je een voorbeeld van een spaarplan. Dat kun je downloaden en uitdelen aan de leerlingen.
  - 1d. Eigen antwoord.
- 2a. Zorgverzekering: Mike
Aansprakelijkheidsverzekering: Jasmijn
Inboedelverzekering: Joep
Reisverzekering: Eva.
  - 2b. Eigen antwoord. Laat in de nabespreking het volgende terugkomen:
Een verzekering kun je afsluiten bij een verzekeraar. Je betaalt dan een bedrag per maand. Dat heet de premie. Als je schade oploopt dan betaalt de verzekeraar de schade voor jou. Bijvoorbeeld bij diefstal of stormschade. Soms gaat het om een kleine schade, maar soms is de schade heel groot en zijn er veel kosten. De verzekeraar kan dit betalen, omdat meer mensen een verzekering hebben afgesloten. Er zit dus als het ware veel geld in 'de pot', waar de schade van wordt betaald. Het kan gebeuren dat je je hele leven voor een bepaalde verzekering betaalt, maar zelf nooit gebruik maakt van de verzekering. Je hebt dan dus eigenlijk al die jaren voor iemand anders betaald. Je hebt als het ware betaald voor het veilige gevoel en voor pech van anderen.
- 3a. Eigen antwoord.
  - 3b. Eigen antwoord.
4. Eigen antwoord.

Groepsopdracht 1 - De nieuwe camera van Eva

Beschrijving opdracht

Deze case gaat over verzekeringen. Het doel van de opdracht is dat de leerlingen inzien dat je zelf de keuze hebt om je voor iets wel of niet te verzekeren. Wat zijn handige verzekeringen? En wat kun je zelf doen om ervoor te zorgen dat een bepaalde verzekering niet nodig is? De leerlingen gaan in groepjes van vier bij elkaar zitten en bespreken met behulp van de bespreekvragen de case.

Lees de tekst voor of toon hem op het digibord; zie geldlessen.nl.

Bespreekvragen

Ook beschikbaar voor het digibord; zie geldlessen.nl

- Je wel of niet voor iets verzekeren ... Hoe maak je een keus? Welke vragen moet je jezelf dan stellen?
- Eva heeft samen met haar ouders een verzekering geregeld voor haar camera. Wat zou jij wel of niet verzekeren? Leg uit.
- Wat kun je zelf doen om ervoor te zorgen dat een bepaalde verzekering niet nodig is?

Nabespreking

Licht toe dat bij het wel of niet nemen van een verzekering de volgende vragen je kunnen helpen:

- Wat kan er met je spullen gebeuren en hoe groot is de kans dat dat zal gebeuren?
- Wat kun je zelf doen om te voorkomen dat er iets gebeurt?
- Hoe groot is de schade als er iets gebeurt? Denk bijvoorbeeld aan de schade die je hebt als je fiets wordt gestolen, de schade bij brand in je huis of de schade wanneer je je been breekt.
- Stel je voor dat je niet voor de schade verzekerd bent, kun je (of je ouders) de schade dan direct zelf betalen?
- Hoeveel kost een verzekering? Zou de ene verzekering duurder zijn dan de andere? Waarom?

Bespreek eventueel ook dat sommige verzekeringen verplicht zijn, bijvoorbeeld de zorgverzekering.

Ook beschikbaar voor het digibord; zie geldlessen.nl

Case De nieuwe camera van Eva

Eva heeft een nieuwe camera gekocht voor het maken van vlogs. Ze is er heel blij mee! Maar tijdens het maken van de eerste vlog gaat het mis: de camera valt op de grond. Gelukkig heeft ze hiervoor een verzekering. Joep vindt die verzekering maar onzin. Een verzekering kost geld en als Eva voorzichtiger met haar camera was geweest, dan was dit niet gebeurd.

Groepsopdracht 2 - Wat als ...

Beschrijving opdracht

De leerlingen voeren in groepjes van vier een gesprek over frauderen. Fraude is een vorm van bedrog, iets wordt anders voorgesteld dan in werkelijkheid is gebeurd. Het doel van de opdracht is dat de leerlingen inzien dat verzekeren ook gaat over vertrouwen en samen zorgdragen voor de kosten.

Besprekingsvragen

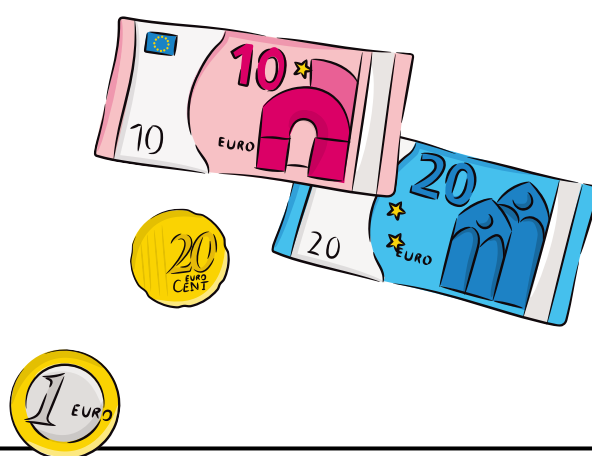

Ook beschikbaar voor het digibord; zie geldlessen.nl

- Wat als ... Eva haar camera expres op de grond heeft laten vallen en de verzekering om geld vraagt? Van dit geld koopt ze een nieuwe, nog betere camera. Wat zou je daarvan vinden?
- En wat als ... Eva dan zou zeggen: "Maar ik betaal toch niet voor niets voor mijn verzekering? Eigenlijk is het toch gewoon mijn eigen geld?"
- Wat als ... iedereen zo zou omgaan met de verzekering? Wat zal er dan gebeuren?

Nabespreking

Besprek de antwoorden klassikaal na. Vraag de leerlingen naar hun bevindingen. Eventueel kun je het begrip 'verzekeren' nog meer toelichten. Zie voor extra uitleg over verzekeringen het antwoord bij opdracht 2b.

Afsluiting (5 minuten)

Leren omgaan met geld doe je thuis en op school. Kies een vraag die de leerlingen thuis met hun ouders kunnen bespreken. Geef de leerlingen tips hoe en op welk moment ze de vraag kunnen stellen. Bijvoorbeeld tijdens het avondeten. Je kunt na de les de thuisvraag aan de ouders sturen.

De thuisvragen zijn ook beschikbaar voor het digibord; zie geldlessen.nl

Thuisvraag 1: Welke verzekeringen heb jij?

Thuisvraag 2: Wat kan er allemaal gebeuren waar je een verzekering voor nodig hebt?

Thuisvraag 3: Wat betekent 'Geld lenen kost geld'?